

Handläggare
Gustav Liljenström
Förvaltningschef
Individ och arbetsmarknadsförvaltningen

Mottagare
Kommunstyrelsen

gustav.liljenstrom@tranas.se

Remiss - Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)

Förvaltningens förslag till beslut

att godkänna föreslaget remissvar gällande *Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (DS 2025:8)*

Sammanfattning

Tranås kommun har tagit del av promemorian *Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)* och lämnar härmed sitt yttrande. Kommunen välkomnar regeringens initiativ att införa ett administrativt sanktionssystem i syfte att stärka skyddet för socialförsäkringssystemet. Det är angeläget att socialförsäkringssystemet värnas mot felaktiga utbetalningar och missbruk, inte minst i ljuset av ett växande problem med välfärdsbrott men också med tanke på kommunernas begränsade resurser att kontrollera om brott sker.

Beskrivning av ärendet

Utredningen *Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)* är en promemoria från Socialdepartementet som föreslår införande av ett nytt system för administrativa sanktioner inom socialförsäkringen. Syftet är att stärka skyddet för försäkringssystemet genom att införa sanktionsavgifter och möjligheten att tillfälligt stänga av personer från socialförsäkringsförmåner vid felaktiga utbetalningar.

Det nuvarande systemet för att hantera felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen anses otillräckligt. Det saknas effektiva verktyg för att hantera fall där personer medvetet eller genom grov oaktsamhet orsakar felaktiga utbetalningar. Syftet med förslaget är att införa proportionerliga och rättssäkra sanktioner som kan tillämpas administrativt, utan att behöva gå via rättsväsendet.

Utredningen föreslår bland annat:

- Sanktionsavgifter i socialförsäkringen och hur personer ska kunna stängas av från socialförsäkringens förmåner under en viss tid för att skydda försäkringen.
- Genom att införa ett system för administrativa sanktioner ska en sanktionsavgift kunna ges till dem vars felaktiga ersättning krävs tillbaka.
- En avstängning från en förmån föreslås kunna beslutas av Försäkringskassan och av Pensionsmyndigheten. En avstängning föreslås kunna gälla mellan tre månader och tre år.

Förslagen betonar vikten av rättssäkerhet och proportionalitet. Sanktionsavgifter och avstängningar ska endast tillämpas i fall där det finns tydliga bevis för uppsåt eller grov oaktamhet. Det ska också finnas möjlighet för den enskilde att överklaga beslut om sanktioner.

Omvärldsanalys

Välfärdsbrott är ofta komplexa och involverar och kräver insatser och resurser från olika myndigheter och stödsystem, inklusive kommunernas verksamheter såsom ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsinsatser och individ- och familjeomsorg. Hur mycket pengar som betalas ut felaktigt råder det delade meningar om. Men sammanfattningsvis är regeringens bedömning att de felaktiga utbetalningarna uppgår till 15 - 20 miljarder kronor årligen.

För att effektivt bekämpa välfärdsbrott krävs ett förbättrat informationsutbyte, gemensamma kontrollfunktioner samt nationella samordningsstrukturer. Kommunernas resurser att bekämpa och kontrollera brott inom dessa områden är begränsade. Därför bör det välkomnas att staten tar nya grepp i kampen mot brottsligheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande individ- och arbetsmarknadsförvaltningen 2025-05-08
Förslag till remissvar
Remiss Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025_8)
Remissmissiv

Beslutet skickas till

Diariet
Socialdepartementet
Individ- och arbetsmarknadschef Gustav Liljenström

Individ och arbetsmarknadsförvaltningen

Gustav Liljenström
Individ- och arbetsmarknadschef